

УДК 67.9

Павленко Денис Вікторович

*кандидат юридичних наук,
науковий співробітник Фонду Президентів України
Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського*

Павленко Денис Викторович

*кандидат юридических наук,
научный сотрудник Фонда Президентов Украины
Национальной библиотеки Украины имени В.И. Вернадского*

Pavlenko Denis

*Candidate of Laws, Research Associate,
The Fund of Presidents of Ukraine
Vernadsky National Library of Ukraine*

**ВПЛИВ СУЧАСНИХ DIGITAL-ТРЕНДІВ НА ФОРМУВАННЯ
КОМУНІКАТИВНИХ СТРАТЕГІЙ УПРАВЛІНСЬКИХ СТРУКТУР
ВЛИЯНИЕ СОВРЕМЕННЫХ DIGITAL-ТРЕНДОВ НА
ФОРМИРОВАНИЕ КОМУНІКАТИВНЫХ СТРАТЕГИЙ
УПРАВЛЕНЧЕСКИХ СТРУКТУР
THE INFLUENCE OF MODERN DIGITAL TRENDS ON THE
FORMATION OF COMMUNICATIVE STRATEGIES OF
MANAGEMENT STRUCTURES**

Анотація. У статті проаналізовано комплексні підходи до організації комунікативних процесів в управлінських структурах крізь призму реалізації державної інформаційної політики. Визначено ключові характеристики сучасних трендів в сфері діджитал-комунікацій та ефективні методи їх імплементації у процеси суспільно-владних взаємодій.

На основі отриманих даних систематизовано найбільш поширені сучасні діджитал-технології в управлінській сфері, що використовуються у якості інструментів побудови багаторівневих комунікативних зв'язків як всередині владних інституцій, так і з структурами громадянського суспільства.

Ключові слова: *діджитал-технології, інформаційне суспільство, комунікативні стратегії, управлінські структури, комунікативний процес, органи державної влади.*

Анотація. *В статті проаналізовані комплексні підходи к організації комунікативних процесів в управленческих структурах сквозь призму реалізації державної інформаційної політики. Определены ключевые характеристики современных трендов в сфере диджитал-коммуникаций и методы их имплементации в процессы общественно-властных взаимодействий. На основе полученных данных систематизированы наиболее распространенные современные диджитал-технологии в управленческой сфере, используемых в качестве инструментов построения многоуровневых комунікативных связей как внутри властных институтов, так и со структурами гражданского общества.*

Ключевые слова: *диджитал-технологии, информационное общество, комунікативные стратегии, управленческие структуры, комунікативный процесс, органы государственной власти.*

Summary. *The article deals with the analyses of complex approaches to the organization of communicative processes in management structures in the context of state information policy implementing. The author identifies the key characteristics of modern trends in the sphere of digital communications as well as effective methods of their implementation in the processes of social-power interactions. Based on the obtained data, the most widely used modern digital*

technologies in the administrative sphere are systematized, which are used as tools for building multi-level communication relations both within the governmental institutions at the same time with the structures of civil society..

***Key words:** digital technologies, information society, communication strategies, management structures, communication process, public authorities.*

Актуальність. Сучасний глобалізований світ все інтенсивніше просувається в напрямі масштабування процесів цифровізації економіки, розширення ринку інформаційно-комунікативних технологій, консолідації ефективних взаємодій в межах електронного бізнесу та електронної комерції. Новітні інформаційні технології також активно проникають і в суміжні сфери, для прикладу, підвищують ефективність та сприяють трансформації державних політичних систем як більш соціально орієнтованих. Так в комунікаційній площині управлінських структур особливого значення набувають digital-технології, які використовуються по відношенню до інформації, пристроїв її поширення, контенту тощо та забезпечують вирішення нових і традиційних завдань політичного менеджменту. У контексті цього важлива роль відводиться визначенню та дослідженню сучасних digital-трендів як своєрідних конструктів у побудові суспільно-політичних комунікацій, які дають можливість окреслити їх стратегічні орієнтири та сценарії подальшої трансформації інститутів влади.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розвиток сучасних цифрових технологій та загальнодержавні вектори на тотальну цифровізацію суспільно-політичних процесів стали поштовхом до численних досліджень у сфері імплементації інформаційно-комунікативних технологій в управлінські процеси. Наукові напрацювання таких вітчизняних та зарубіжних дослідників, як Д. Брекенридж, А. Букач, Л. Войткевич, С. Володенков, Т. Джига, І. Додсон, Н. Драгомирецька, К.

Кандагура, А. Маковейчук, Д. Раян, Р. Ружков, С. Чукут та ін. зосереджені головним чином на аналізі основних сценаріїв суспільно-політичного розвитку в умовах цифрової нерівності і глобального цифрового контролю, проблем адаптації традиційних політичних систем до інтенсивних парадигмальних і технологічних змін в інтернет-просторі. У руслі цього, Р. Дейберт, М. Вершинін, Л. Манович, Д. Шевченко, С. Федорченко, А. Ромашкина та ін. у своїх роботах здійснили систематизацію цифрових трендів на глобальному ринку діджитал-технологій та визначили потенціал сучасних ІКТ, як інструменту впливу на суспільну свідомість. Зважаючи на весь спектр попередніх напрацювань, потреба подальших досліджень полягає в актуалізації саме комунікативних аспектів стратегічного впливу сучасних діджитал-трендів на формування конструктивних взаємодій в межах управлінських систем та соціально орієнтованих інститутів.

Метою статті є визначення інтерактивного потенціалу сучасних digital-технологій в контексті формування комунікативних стратегій управлінських структур, а також впливу популярних діджитал-трендів на процеси інфотворення в системі владних інститутів.

Виклад основного матеріалу. Сучасні приклади масштабного застосування інтернет-технологій в діяльності управлінських структур свідчать про значну динаміку функціональних змін самого інтернет-простору, який з відкритого доступу рівноправних комунікацій поступово набуває деструктивного характеру як інструмент суспільно-політичного впливу. Відповідно, на разі немає однозначності у висловлюваннях щодо місця і ролі сучасних діджитал-технологій в розвитку управлінських систем, при цьому сам факт активного їх застосування свідчить про їх дієвість та високу результативність. На сьогодні у сфері публічної політики такі явища, як цифрові технології, штучний інтелект, великі дані і віртуальна реальність стають нормою та щоденними інструментами функціональних взаємодій владних інститутів як всередині системи, так і з

зовнішніми суб’єктами. Їх застосування обумовлене в першу чергу необхідністю спрощення мережевих управлінських комунікацій через їх поєднання з іншими технологіями та інтернет-сервісами, підвищення їх мобільності та адаптивності з цифровими платформами та додатками.

Загалом, поняття «digital» пов’язане з розвитком маркетингових стратегій та цифрового маркетингу в цілому і розглядається як дієвий інструмент налагодження комунікацій з цільовою аудиторією. З появою діджитал-технологій змінився підхід до ведення бізнесу, управління суспільно-політичними процесами, розвитку соціальних комунікацій, використання інформаційних технологій загалом (системи управління сервісами, телефонія, месенджери, системи документообігу, корпоративні додатки тощо). Серед цифрових технологій, продуктів і послуг, які на сьогодні можна вважати інноваційними трендами слід виокремити: інтернет речей, штучний інтелект, машинне навчання, блокчейн, технології віртуальної реальності, LED (IoT, BioTech, NanoTech, BlockChain, RetailTech, FinTech, LegalTech, Digital-marketing, Grid-технології, GovTech, e-ID). Саме ці та інші новітні технології активно використовуються в соціальній, політичній та економічній сферах і мають істотні перспективи для їх подальшої інтеграції у сучасні комунікативні стратегії.

Окреслені технології, зокрема, активно використовуються в сфері державного управління, при цьому дослідники наголошують на потребі постійного запровадження додаткових інструментів цифрових комунікацій, що обумовлюється їх залежністю від рівня розвитку національних економічних систем. Так за результатами дослідження Digital Transformation Institute [2], учасниками якого стали провідні українські компанії, коефіцієнт ефективності інновацій в Україні дорівнює 0,91, при цьому в рамках діджиталізації найчастіше застосовуються хмарні технології з елементами штучного інтелекту, big data та розширені інструменти аналітики даних, розумні датчики категорії IoT тощо. Це

обумовлено тим, що ключовою умовою цифровізації, в першу чергу, виступає внутрішній попит на цифрові технології та споживання їх секторами економіки, громадянами, бізнесом та державою. Саме цей принцип закріплено в «Цифровій адженті України – 2020», де основним об'єктом уваги управлінських структур в «цифровому» світі визначено «м'яке, цілеспрямоване та інноваційне створення в країні в різних сферах життєдіяльності умов, що спонукали б громадян та бізнес замість звичних фізичних (традиційних) засобів та інструментів використовувати «цифрові» [5]. Тому, враховуючи специфіку внутрішніх ринків ІКТ, у якості основи стратегій, зокрема комунікативних, прийнято розглядати саме цифрові тренди, як основні напрями розвитку новітніх технологій.

У контексті цього особливого значення в діяльності управлінських структур набувають цільові комунікації, які передбачають обробку і використання великих масивів даних (Big Data), які дозволяють вести точкову роботу з різними соціальними групами та досить точно сегментувати цільову аудиторію. Такі ресурси, як Facebook, Google, Apple, YouTube і багато інших, мають всі необхідні можливості для збору, обробки та зберігання персональних цифрових даних будь-якого індивіда, який користується цими сервісами. В результаті формуються глобальні масиви даних на наднаціональному рівні, які активно застосовуються в процесі побудови стратегій владно-суспільних взаємодій та для коригування соціальних настроїв, як приклад, електронні виборчі кампанії в США 2008 р., 2012 р. та 2016 р., цифровий референдум Brexit, маніпуляції з даними Cambridge Analytica та ін. Як зазначає С. Володенков, ці процеси є результатом «зміщення акцентів у застосуванні технологій переконливої комунікації з традиційного медіапростору в простір соціальних медіа і, як наслідок, перехід від таргетування на основі гомогенних соціально-демографічних груп до таргетування на основі психологічних профілів (психограмм)» [1, с. 410]. Так зване точкове

таргетування дозволяє на сьогодні успішно здійснювати ефективне планування інформаційних кампаній управлінських структур з максимальним урахуванням особливостей моделей сприйняття, потреб, очікувань і структури контентного споживання цільових аудиторій комунікаційного впливу. З цього логічно випливає популярність наступного тренду у сфері діджитал-технологій – контентного впливу, як одного з ефективних способів взаємодії з аудиторією шляхом створення інтерактивного контенту. Додатки Instagram, Periscope, Snapchat та Vine набувають все більшої популярності не лише у пересічних громадян, а й серед представників влади, що дозволяє останнім комунікувати з цільовими групами не лише через тексти та фотоматеріали, а й використовуючи живе спілкування в стрімінгу.

Також важливими явищами для формування та ефективної підтримки сучасних інформаційно-комунікативних взаємодій у сфері державного управління є Інтернет речей (Internet of things) та хмарні технології. IoT являє собою мережу, що складається із взаємопов’язаних фізичних об’єктів (речей) або пристроїв, які мають вбудовані датчики та сенсори, а також програмне забезпечення, що дозволяє здійснювати взаємодію фізичних речей із комп’ютерними системами та мережами, у т.ч. Інтернет. За даними Ericsson Mobility Report, сьогодні в світі налічується більше 16 млрд підключених пристроїв, а до 2022 р. ця цифра прогнозується близько 30 млрд (18 будуть пристроями світу IoT), при цьому світовий обсяг інвестицій у цю сферу складе 24 трлн дол. [4]. Варто враховувати, що такого роду масштабування комунікативних процесів через IoT можливе лише з поширенням хмарних технологій, які передбачають використання ресурсів віддалених серверів для підтримки інформаційних процесів, тобто коли усі додатки і дані до них знаходяться у мережі Інтернет. Під «хмарою» (cloud), як правило, розуміється «новітній інноваційний підхід до організації інформаційно-комунікаційної

інфраструктури (ІКІ), який полягає у розгортанні на віддалених (хмарних) майданчиках постачальників (провайдерів) послуг технічного та програмного забезпечення, при цьому віддалені (хмарні) майданчики розгортаються у центрах обробки даних (data centre)» [3]. У США та Європі урядові організації звертають усе більшу увагу на комунікативний потенціал хмарних технологій, однак поки що здебільшого на муніципальному та регіональному рівнях.

Для забезпечення адаптаційних можливостей в межах хмарних обчислень використовується віртуалізація, яку можна вважати ще одним технологічним трендом в сфері діджитал. На сьогодні системи віртуальної реальності дозволяють в режимі реального часу створювати універсальний віртуальний контент, розширюючи і прискорюючи можливості соціокультурних взаємодій. Стратегічного значення в контексті віртуальних управлінських комунікацій набуває формування ефективних симулякрів, які заміщують соціально-політичну реальність і відповідають за взаємодію образів, іміджів, мережевих конструктів як в середині системи, так і з зовнішніми репрезентантами суспільства.

Загалом, весь спектр сучасних діджитал-трендів, є динамічним і постійно поповнюється новими технологічними рішеннями та інноваційними інструментами, які розширюють інформаційний простір в напрямку комунікування, адже в сучасному світі за будь-якою інформацією криється саме комунікація, а не знання.

Висновки. Таким чином, сучасні процеси модернізації інформаційних технологій у різних сферах соціального буття індивіда потребують безперервного їх моніторингу, зокрема, з боку управлінських структур, з метою визначення можливостей інтеграції у відповідні комунікативні інструменти. Як показує досвід провідних країн, зростання ефективності функціонування управлінських структур можливе лише за умови оптимізації комунікативних стратегій, які базуються на описі

особливостей моделей очікувань індивідів, їх уявлень і реакцій, сформованих під дією цифрових впливів. При цьому весь спектр технологічних факторів інноваційного поступу в сфері суспільно-політичних комунікацій має поєднувати не лише ефективні методики взаємодії через хмарні технології, масиви даних, віртуальні майданчики чи мережеві додатки. Цей процес потребує відповідних культурних трансформацій та залежить від готовності самих управлінських систем до зміни комунікативних парадигм.

Література

1. Володенков С. В. Total data как феномен формирования политической реальности // Вестник Омского университета. Серия «Исторические науки». 2017. № 3 (15). С. 409–415, 410.
2. Інститут цифрових трансформацій. URL: <https://www.institutefordigitaltransformation.org>. Назва з екрана.
3. Технології розвитку електронного урядування та електронної демократії / [Ю. Б. Пігарев, А. Г. Ложковський, Т. М. Маматова]. К.: ФОП Москаленко О. М., 2017. 52 с. URL: https://onat.edu.ua/wp-content/uploads/2018/05/Part_015_Feb_2018.pdf. Назва з екрана.
4. УКРАЇНА 2030: Доктрина збалансованого розвитку. Видання друге. Львів: Кальварія, 2017. 164 с. URL: <http://econom.chnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/03/E-Book-Doctrine-2030.pdf>. Назва з екрана.
5. Цифрова адженда України – 2020 («Цифровий порядок денний» – 2020). Концептуальні засади (версія 1.0). Першочергові сфери, ініціативи, проекти «цифровізації» України до 2020 року / NITECH office. Грудень 2016. 90 с. URL: <https://uccr.org.ua/uploads/files/58e78ee3c3922.pdf>. Назва з екрана.